

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Koblenz Ügyvédi Iroda tagjaként eljáró dr. Koblenz István ügyvéd által képviselt I.rendű felperes neve (I. rendű felperes címe) I. rendű és II.rendű felperes neve (u.o.) II. rendű felpereseknek - dr. Kóródy Mária ügyvéd által képviselt ... (alperes címe) alperes ellen tulajdonjog megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. február 6. napján kelt 2.P.20.988/2005/27. számú részítélete ellen az alperes részéről 28. sorszám alatt előterjesztett és 29. sorszám alatt megindokolt fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

részítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletének fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

A le nem rótt 5.000 (ötezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen a részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I-II. rendű felperesek jogutódai ...nak, az alperes ... testvére. Idősebb ..., a ... hrsz. alatt nyilvántartott, természetben ... számú házasingatlan tulajdonosa, 1982 januárjában - közelebbről meg nem határozott napon - megállapodást kötött gyermekeivel, a felperesi jogelőddel és az alperessel. A megállapodásban rögzítette, hogy az alperesnek engedélyt adott a telkén álló elavult ház lebontására, továbbá a bontási anyag felhasználásával tetőtér-beépítésű családi lakóház építésére. A tulajdonos hozzájárulását a felek - az építkezés tényleges bekerülési költségeitől függetlenül - az új lakóház értékének 1/5 részében határozták meg. A megállapodás kitért arra, hogy az édesanya elhalálozása után a padlástéri lakás kizárólagos használata az alperest illeti, és „az édesanya kívánságának és végrendeletének megfelelően az egész ingatlan tulajdonjogát ifj. ... öröklí, aki a majdani forgalmi értéknek megfelelően készpénzben tartozik kielégíteni ...ot, akként, hogy az anyai örökség igazságosan, a két gyermek között, egymásközi egyenlő arányban oszolják meg. Tehát: (ifj.) ... tartozik megfizetni ...nak a telekérték feleösszegét és a felépítmény értékének Egytizedét”. Id. ... e megállapodásnak

megfelelően földhasználati jog alapítása és ráépítés engedélyezése tárgyában 1982. január 15-én az alperessel külön megállapodást is kötött.

Id. ... 1982. január 26-án kelt írásbeli magánvégrendeletében az új felépítmény kizárólagos örökösének az alperest tette meg. Kinyilatkoztatta, hogy az építési költségekhez az öreg ház átadásával hozzájárult, ennek mértékét - fiaival egyetértésben - az új épület értékének 1/5-ében állapították meg. Kívánsága szerint „a telekérték felét és az új épület értékének Egytized részét fizesse meg majd ... fiam ... fiamnak.”

Az alperes - a szükséges hatósági engedélyek birtokában - a régi épületet lebontotta, és az anyag felhasználása nélkül a telken emeletes lakóházat alakított ki, amelybe családjával és édesanyjával együtt beköltözött.

Idősebb ... 2003. február 14-én elhunyt. ... 2004. június 9-én tulajdonjog megállapítása iránt keresetet terjesztett elő a Fővárosi Bíróságon az írásbeli magánvégrendeletre hivatkozással, és igazolta, hogy dr. ... budapesti közjegyző 2004. augusztus 24-én jogerőre emelkedett 1149.Kjő.124.2003/12. számú végzésével a hagyatéki eljárást a tulajdoni igény elbírálása érdekében a jelen per jogerős befejezéséig függőben tartja.

A felperesi jogelőd 2004. szeptember 18-án bekövetkezett halálát követően a felperesek a keresetet úgy tartották fenn, hogy kérték az ingatlanügyi hatóság megkeresését a perbeli ingatlan 30%-a tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzésére, továbbá az alperesnek 5.680.000 forint megfizetésére kötelezését a telekérték felének és az építmény értéke 10%-ának ellenértékeként. Követelésük jogalapját a végrendeletben jelölték meg. Kereseti kérelmet terjesztettek elő a ráépítés folytán létrejött közös tulajdon megszüntetése iránt is, az alperesi megváltás útján.

Az alperes a kötelmi követelés jogalapját elismerte, mértékét vitatta: álláspontja szerint néhai édesanyjának 30/100 hányadrésze tekintetében a törvényes öröklés rendje érvényesül. Ellenkérelmében (2.P.27.259/2004/3. számú irat) „a megállapított megváltási ár tekintetében” részletfizetés engedélyezését kérte, arra hivatkozással, hogy életkora miatt már regisztrálatlan munkanélküli, felesége gyengénlátó, emiatt segélyben részesül. Három gyermeke közül az egyik munkaviszonyban áll, a két kisebb gyermek középiskolás. A család rendszeres nevelési segélyt és közüzemi támogatást kap. Egyezségi ajánlata szerint a felperesi jogelőd 15/100 részét magához váltja havi 40.000 forintos részletfizetés mellett, amelyet 55.000 forintra emel, amennyiben kisebb fiai is munkába állnak. A teljes megváltási ár megfizetését követő 3 hónapon belül viszont igényli tulajdonjogának földhivatali bejegyzésére alkalmas okirat aláírását.

Az elsőfokú bíróság részítéletével - a kötelmi jogi keresetet elbírálva - kötelezte az alperest, hogy az I-II. rendű felpereseknek fizessen meg személyenként 2.425.000 forintot; az ezt meghaladó kötelmi jogi keresetet elutasította. Kötelezte az alperest

együttesen a felpereseknek 200.000 forint perköltség, az I-II. rendű felpereseket az államnak 50.000 forint kereseti részilleték megfizetésére azzal, hogy a fennmaradó 291.000 forint részilletéket az állam viseli. A részítélet indokolásában kifejtette, hogy az I-II. rendű felperesek kötelmi jogi igénye elbírálható volt, azonban a tulajdonjogról az alperes tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzése és a felperesi jogelőd túlélő házastársának perbenállása nélkül nem lehetett határozni. A végrendeletben foglaltak értelmezése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a bontási anyag értéke - az építkezéshez való felhasználás hiányában - nem tartozik a hagyatékhoz. A kamatigényükről lemondó I. és II. rendű felpereseket a telek forgalmi értékének fele - fejenként egyenlő arányban - megilleti. A perköltség tekintetében a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint döntött, a le nem rótt részilleték viselése tekintetében pedig a 85-15% pernyertesség-pervesztesség aránya szerint határozott.

Az elsőfokú bíróság részítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, és annak részbeni megváltoztatásával a marasztalási összeg részletekben történő teljesítésének elrendelését kérte. Sérelmezte, hogy e tekintetben az elsőfokú bíróság indokolása megállapítást - hivatkozása ellenére - nem tartalmaz. Ellenkérelmében foglaltak szerint havi 50.000 forintos részletfizetést ajánlott fel.

Az I-II. rendű felperesek a fellebbezésre észrevételt nem tettek.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét a Pp. 256/A. § (1) bekezdés c) pontja szerinti feltételek fennállása folytán tárgyaláson kívül bírálta el.

A fellebbezés nem alapos.

A Pp. 217. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bíróság a kötelezettségnek részletekben való teljesítését is elrendelheti. Kivételes esetekben a határozat jogerőre emelkedése után az első fokon eljáró bíróság a részletekben való teljesítést, illetőleg a részletekben való teljesítés módosítását bármelyik fél erre irányuló indokolt kérelme alapján - az ellenérdekű fél meghallgatása után - végzésben engedélyezheti. A bíróság e végzését tárgyaláson kívül hozza meg, de határozathozatal előtt a másik felet köteles meghallgatni (113. §). Részletekben való teljesítés engedélyezése esetében a bíróság azt is kimondhatja, hogy bármely részlet megfizetésének elmulasztása esetében az egész tartozás esedékessé válik.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezés első fordulata a határozathozatalkor elrendelt részletekben teljesítést, második fordulata pedig a határozat jogerőre emelkedését követő - úgynevezett utólagosan - engedélyezhető részletfizetés szabályait tartalmazza. Az irányadó bírói gyakorlat szerint a részletfizetést kérő félnek mindkét esetben elő kell adnia a kérelem alapjául szolgáló körülményeket, adatokat.

Ezt az alperes megtette és a - szükséghez képest - igazolta is a család vagyoni viszonyait, erre tekintettel részesítette az elsőfokú bíróság személyes költségmentességben.

A PK 187. számú állásfoglalás értelmében az ítéletben megszabott kötelezettség teljesítési határidejének megállapítása körében az eset összes körülményeit figyelembe kell venni. Így jelentősége van annak, mikor és milyen okból keletkezett a tartozás, milyen volt a felek perbeli magatartása, volt-e a fizetésre kötelezettnek hajlandósága a teljesítésre. A jogosult oldalán értékelni kell, hogy a követelés részletekben való teljesítése mennyi idővel növeli meg a teljesítési határidőt. Mérlegelni kell, hogy a részletfizetés elrendelése ne okozzon a jogosultnak nagyobb érdeksérelmet, mint annak mellőzése a kötelezettnek.

A Fővárosi Ítéltábla ebből a megfontolásból nem látott alapot a részletfizetés elrendelésére. Az alperes a marasztalási összeghez képest olyan alacsony havi részlet megfizetését tudta vállalni, amely mellett a követelés megtérülése az eredeti teljesítési határidőt irreálisan meghosszabbítaná.

Figyelembe kellett venni a teljesítési szándék komolyságát is. Az alperesnek édesanyja halála, 2004 óta számolnia kellett elszámolási kötelezettségével, de - a jogalap vonatkozásában tett elismerő nyilatkozata ellenére - azóta nem mutatott készséget az önkéntes fizetésre. Még a fellebbezésében sem tett olyan előadást, amely szerint a teljesítést megkezdte volna.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletének fellebbezett rendelkezését - a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében - helybenhagyta.

Az I-II. rendű felpereseknek költségük nem merült fel, ezért a fellebbezési eljárási költségről határozni nem kellett.

Az alperes személyes költségmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket [1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 48. §] az állam viseli 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés, 14. §].

Budapest, 2007. augusztus 29.

Dr. Sághy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Fülöp Györgyi s.k.
előadó bíró

Lévainé dr. Szakács Mária s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

írnok

